

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [pl](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Swipe to change

poľština

Rozvod a súdna rozluka

Polsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Súd vydáva rozhodnutie o rozvode, ktorým stanovuje, či je za rozvrátenie manželstva zodpovedný jeden z manželov a ak áno, ktorý z nich. Súd nepristúpi k rozhodnutiu o zodpovednosti v prípade, že si to želajú obaja manželia.

Rozvod nie je podmienený predchádzajúcou rozlukou.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Dôvodom rozvodu je to, že došlo k úplnému a trvalému rozvratu manželstva. Musia byť splnené obe podmienky (článok 56 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Počas obdobia troch mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o rozvode sa rozvedený manžel, ktorý si pri uzavretí manželstva zmenil priezvisko, môže podaním žiadosti vedúcemu matričného úradu vrátiť k priezvisku, ktoré používal pred uzavretím manželstva.

Rozvedený manžel môže opäť uzavrieť manželstvo.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Uzavretím manželstva nadobúdajú manželia v súlade s právnymi predpismi majetok do spoločného vlastníctva (zákonné spoluvlastníctvo). Zákonné spoluvlastníctvo zaniká so zánikom manželstva, t. j. keď sa konečné rozhodnutie o rozvode stane právoplatným.

Na žiadosť jedného z manželov môže súd rozdeliť spoločný majetok v rozhodnutí o rozvode. Nadobudnutý majetok manželov je zložený z položiek, ktoré nadobudol jeden z manželov alebo obaja manželia počas trvania zákonného spoluvlastníctva.

Obaja manželia majú na spoločnom majetku rovnaký podiel.

Hoci ktorý z manželov môže požiadať súd o rozdelenie spoločného majetku podľa miery, v akej každý z manželov prispel k nadobudnutiu daného majetku, ak majú na to vážne dôvody.

Okrem toho v prípade, že manželia spolu žijú v spoločných priestoroch, súd vo svojom rozhodnutí o rozvode stanoví spôsob, akým sa majú tieto priestory používať, kým ich rozvedení manželia naďalej používajú spoločne. Ak obaja manželia podajú návrh v tomto zmysle, súd môže rozhodnúť o rozdelení spoločných priestorov na bývanie alebo priznať tieto priestory jednému z manželov, ak druhý z nich pristúpi k ich opusteniu bez toho, aby sa mu poskytlo náhradné ubytovanie.

3.3 maloleté deti manželov

V rozsudku o rozvode súd rozhodne o rodičovských právach a povinnostiach vo vzťahu ku každému maloletému dieťaťu oboch manželov a kontakte medzi rodičmi a deťmi. Zároveň stanoví sumu, ktorú musí každý z nich platiť, aby sa pokryli výdavky na výživu a výchovu detí (článok 56 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

Súd môže poveriť výkonom rodičovských práv a povinností jedného z rodičov, pričom obmedzí rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča na osobitné povinnosti a práva vo vzťahu k dieťaťu (deťom).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený manžel, ktorý nebol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrátenie manželstva a ktorý má finančné ťažkosti, môže požadovať od druhého manžela výživné podľa jeho primeraných potrieb a zárobkových schopností a finančných možností druhého manžela (článok 60 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

Ak má rozvod za následok značné zhoršenie finančnej situácie manžela, ktorý nie je zodpovedný za rozvrátenie manželstva, manžel, ktorý bol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrátenie manželstva, je povinný poskytovať finančné prostriedky na uspokojenie potrieb druhého manžela, a to aj vtedy, ak dotýčny manžel nemá finančné ťažkosti (článok 60 ods. 2 zákona o rodine a opatrovníctve).

Vyživovacia povinnosť zaniká, ak manžel, ktorý má právo na výživné, uzavrie nové manželstvo. Ak súd rozhodol, že manžel, ktorý je povinný platiť výživné, nie je výlučne zodpovedným za rozpad manželstva, jeho povinnosť platiť výživné zaniká päť rokov po rozvode (článok 60 ods. 3 zákona o rodine a opatrovníctve).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Ide o formálnu rozluku, t. j. podlieha súdnemu rozhodnutiu podľa článku 61 ods. 1 až článku 61 ods. 6 zákona o rodine a opatrovníctve.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podmienkou rozluky je zistenie, že došlo k úplnému rozvráteniu manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Právne účinky rozluky sú rovnaké, ako v prípade rozvodu. Odlúčený manžel však nemôže uzavrieť nové manželstvo.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné znamená zánik všetkých účinkov manželstva so spätnou účinnosťou, okrem postavenia detí z manželstva vyhláseného za neplatné, ktoré si zachovávajú postavenie detí narodených v manželstve.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Dôvody vyhlásenia manželstva za neplatné sú uvedené v zákone o rodine a opatrovníctve:

jeden z manželov nedosiahol zákonný vek na uzavretie manželstva (článok 10 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov je úplne nespôsobilý na právne úkony (článok 11 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov je duševne chorý alebo duševne zaostalý (článok 12 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov už uzavrel manželstvo s inou osobou (článok 13 zákona o rodine a opatrovníctve),

medzi manželmi je pokrvný príbuzenský vzťah v priamej alebo nepriamej línii (bratia a sestry, vrátane nevlastných bratov a sestier a nemanželských bratov a sestier) alebo priamy príbuzenský vzťah (článok 14 zákona o rodine a opatrovníctve), medzi manželmi je vzťah osvojenia (článok 15 zákona o rodine a opatrovníctve), podanie vyhlásenia, že jeden z manželov uzavrel manželstvo v stave, ktorý mu z akéhokoľvek dôvodu nedovoľoval vedome vyjadriť svoju vôľu, bol v omyle, pokiaľ ide o totožnosť druhej strany, alebo pod vplyvom protiprávnej hrozby (článok 15 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve). Akákoľvek z uvedených príčin musela nastať v čase, keď sa uzatvorilo manželstvo.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Rozhodnutie, ktorým sa vyhlasuje manželstvo za neplatné, je konštitutívne a má účinky pre tretie strany (*erga omnes*). Existujú dva druhy účinkov: *ex tunc*, t. j. účinky nastávajú k dátumu uzatvorenia manželstva, napríklad, manželia obnovia rodinný stav, ktorý mali pred manželstvom, a vráti sa späť k svojim predchádzajúcim priezviskám; vzťah príbuzenstva medzi manželom a rodinou druhého manžela sa ruší, a dedičstvo zo zákona nie je možné; *ex nunc*, t. j. účinky nastávajú od okamihu, keď sa rozhodnutie o vyhlásení manželstva za neplatné stane právoplatným, napríklad, pokiaľ ide o majetkové vzťahy.

Účinky neplatnosti manželstva na vzťah manželov k deťom z ich manželstva a na vlastnícke vzťahy sa riadia príslušnými ustanoveniami o rozvoде. Dôležité je, že manžel, ktorý uzavrel manželstvo so zlým úmyslom, sa považuje za manžela, ktorý je zodpovedný za rozvrátenie manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Poľsku sa manželia môžu obrátiť na rodinnú mediáciu. Jej základným cieľom je vyriešiť spory medzi manželmi, aby sa predišlo rozvodu alebo rozluke a aby sa dohodli podmienky rozvodu (otázky týkajúce sa vlastníckych práv, starostlivosť o deti) mimosúdnymi prostriedkami. Mediáciu obvykle vykonávajú mimovládne organizácie, nadácie a cirkev.

Manželia, ktorí zažívajú manželské spory, môžu vyhľadať aj iné formy pomoci, ktoré poskytujú rodinní terapeuti, psychológovia, psychoterapeuti, podporné skupiny atď.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluke / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod, rozluke alebo vyhlásenie manželstva za neplatné sa musí podať na krajskom súde (sąd okręgowy) príslušnom podľa miesta posledného spoločného bydliska manželov. V prípade, že také miesto neexistuje, návrh sa musí podať na krajskom súde príslušnom podľa miesta bydliska navrhovateľa. Pri podávaní návrhu sa platí súdny poplatok. Účastník konania, ktorého finančná situácia neumožňuje zaplatiť tento poplatok, však môže požiadať súd o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o vymenovanie advokáta *ex officio*, ktorý ho bude zastupovať.

K návrhu musia byť pripojené tieto dokumenty: kópie dokumentov o rodinnom stave (sobášny list, rodné listy detí), potvrdenie o zárobku (príjme), dokument, ktorým sa advokát poveruje konať v mene účastníka konania (ak sa príslušná osoba rozhodla, že si vyberie vlastného advokáta) a akékoľvek ďalšie osvedčenia (osvedčenie o zdravotnom stave, správne rozhodnutia atď.), ktoré môžu byť pre tento prípad dôležité.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Pozri bod 11.

Osoba podávajúca žiadosť na úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov alebo o vymenovanie advokáta *ex officio* musí pripojiť vyhlásenie o svojej finančnej situácii (na príslušnom formulári, ktorý je k dispozícii na súde).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoде manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, vo všetkých týchto prípadoch je možné odvolať sa na súde druhého stupňa. Proti rozhodnutiam krajského súdu sa manželia môžu odvolať na odvolacom súde.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“) sa takéto rozhodnutia automaticky uznávajú v Poľsku bez osobitného konania (článok 21 nariadenia Brusel IIa).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Akákoľvek zainteresovaná strana môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku (článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel IIa). V Poľsku sa takéto návrhy podávajú na krajský súd. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta obvyklého pobytu osoby, proti ktorej sa podáva návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku. Ak sa žiada z uvedených miest nenachádza na území Poľska, miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta výkonu rozhodnutia (článok 29 ods. 2 nariadenia Brusel IIa).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Poľsko je zmluvnou stranou mnohých medzinárodných dohôd, ktoré upravujú predmetnú záležitosť. Takéto pravidlá sú nadradené poľskému medzinárodnému právu súkromnému. Rôzne právne predpisy sa tak môžu uplatňovať v prípade, že manželia majú rozdielne štátne príslušnosti. Ak medzinárodná dohoda neexistuje, uplatňuje sa zákon o medzinárodnom práve súkromnom zo 14. februára 2011. V súlade s článkom 54 tohto zákona manželstvo zaniká podľa spoločného práva domácej krajiny manželov, ktoré sa uplatňovalo v čase podania návrhu na zánik manželstva. V prípade, že spoločné právo domácej krajiny manželov neexistuje, rozhodným právom je právo krajiny, v ktorej majú obidvaja manželia bydlisko v čase podania žiadosti o zánik manželstva. Ak manželia v čase podania danej žiadosti nemajú spoločné bydlisko, rozhodným právom je právo poslednej krajiny, v ktorej mali obidvaja manželia spoločné bydlisko, pokiaľ tam jeden z manželov stále má svoj obvyklý pobyt. V ostatných prípadoch sa manželstvo zaniká podľa poľského práva.

Posledná aktualizácia: 03/12/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.